

KarenssiSanomat 4/99

Entisten ja tulevien työläisten äänenkannattaja

Julkaisija: Työttömien valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry

VIIALAN NUORET TYÖLLISTYMISSPOTKUSSA

Kovan työttömyyden kourissa viime vuodet kamppailut Viialan kunta nousee uuden yritystoiminnan sekä tietoisien työllistämisen avulla. Nuorten Uraprojekti on lyhyessä ajassa saanut siihen osallistuneet nuoret työelämään tai jatkokoulutukseen. Lasialan yritys Viasetti on yksi nuorten työllistäjistä, myös nuoren perustama. Aiheesta lisää takasivulla.

Eurooppalainen toimintapäivä TYÖTTÖMYYYTTÄ VASTAAN

Perjantaina 10. joulukuuta vietetään eri puolilla Eurooppaa toimintapäivää työttömyyttä, työolojen turvattuutta ja syrjäytymistä vastaan.

Toimintapäivästä päätettiin Euroopan työttömien kokouksessa Kölnin suuren mielenosoituksen yhteydessä, jolloin päivämääräksi valittiin EU:n Helsingin huippukokouksen alkamispäivä 10. joulukuuta.

Mukaan kutsutaan työttömien ja heidän järjestöjensä lisäksi ammattiyhdistyksiä ja muita kansalaisjärjestöjä, jotka haluavat toimia samojen päämäärien puolesta.

Koska toimintapäivän järjestäjien arvion mukaan EU:n Helsingin huippukokous tulee tekemään linjauksia, jotka merkitsevät heikennyksiä työttömien etuihin ja oikeuksiin, halutaan tapahtumalla kiinnittää EU:n päättäjien huomiota työttömien itsensä esittämiin näkökantoihin.

Toimintapäivään kuuluu kaksi keskeistä vaatimusta. Ensinnäkin osanottajat vastustavat ”workfare” - eli sosiaaliturvallista työhön -järjestelmää,

Työttömät kokoontuvat jälleen kertomaan mielipiteensä EU:n päättäjille näiden kokoontuessa huippukokouksen Helsingissä.

koska ne toteutuessaan merkitsivät työ- ja palkkaehtojen romuttamista ja muita työsuhteturvan heikennyksiä. Toinen keskeinen vaatimus on kaikille ihmisarvoisen elämän mahdollistava tulotaso iästä, sukupuolesta, syntype-

rästä jne. riippumatta.

TVY ja HeTy organisoivat Helsingin tapahtuman

Aiempien vuosien tapaan Suomen työttömät ovat mukana yleiseuroop-

palaisessa toimintapäivässä järjestämällä tapahtumalla eduskuntatalon edessä perjantaina 10.12. klo 11-15. Vaatimuksiin liittyvien asioiden lisäksi tapahtumassa on ohjelmaa ja luvassa hernekeittoa.

Suomen tapahtuman organisoivat Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ja Helsingin Työttömät eli HeTy.

Kaukaa tuleville on varattu majoitus Stadion Hostellista, johon tulee ilmoittautua puh. 09-496071. Paikkoja on 50 henkilölle, hinta on 60 mk/hlö, varaus on TVY:n nimellä ja maksu majoittumisen yhteydessä.

Lisätietoja saa TVY:stä, puh. 09-7745350/Lea Karjalainen ja HeTy:stä puh. 09- /Toivo Koivisto.

Yleiseurooppalaisesta marssista saa lisätietoja TVY:n ja HeTy:n lisäksi Eurooppalaisen marssin sihteeristöltä Pariisista; osoitteella: 104, rue des Couronnes, F-75020 Paris, France. faxilla numerosta: +33 1 44 62 63 44 ja sähköpostilla osoitteesta: marches97@ras.eu.org

Sisäsivuilla

Kulkeeko posti ja minne?

Mitä kiivaammin talous pyörii, sitä vähemmän riittää rahaa yhteiskunnan ylläpitoon! Vaarassa ovat monet aiemmin itsestäänselvät asiat, kuten postin kulku maan joka kolkkaan. Mitä mieltä ovat postilaiset itse?

Sivu 3

Viisaat päät yhteen

Mitä vähemmän perinteisin keinoin turvataan työllisyyttä, sitä enemmän kansalaiset itse ja heidän yhteisönsä tarttuvat toimeen. Kumppanuus on luonut työpaikkoja kautta maan. Kansa taisteli, Kumppanuus-utisten artikkelit kertovat.

Sivut 4-5

Ihmiset ja oikeudet

Työttömät ovat järjestäneet ihmis-oikeuspäivää jo vuodesta 1994 saakka, yhteistyökumppaneina Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö sekä Seurakuntaopisto. Tänä vuonna mukana oli myös Europarlamentin Suomen tiedustustoimisto, sillä kyseessä olivat eurooppalaiset ihmisoikeuspäivät.

Sivut 8-11

Yhteistyö on voimaa

Työttömällä on toiminnassaan lukuisia yhteistyökumppaneita, mm. SAK-laisen ay-liikkeen TATSII.

Sivu 14

Nuoret ”uraputkessa”

Kun työttömiä nuoret osallistuvat kunnan työllisyyskoulutukseen, he myös työllistyvät. Näin ainakin Viialassa.

Sivu 16

KANAVAT 1 JA 2

Työttömien oikeuksien toteutuminen eri maissa
(Kalle Kunnas, Fred Torssander, 7 henk.)
Sosiaaliset oikeudet eri maissa
(Mike Allen, Colin Hampton, 17 henk.)

Kanavatyö tapahtui englanninkielellä ja siitä syystä osanottajien määrä oli näissä kanavissa kaikkein pienin.

Kanavavetäjät olivat sopineet käyttävänsä työskentelyn rakenteena YK:n ihmisoikeusjulistusta vuodelta 1948 ja siitä, mitkä artikkelit käsitellään missäkin ryhmässä.

Ryhmissä käytiin ensin keskustelukierros, jonka aikana kartoitettiin minkä artikkelin osalta esiintyvä eniten rikkomuksia, jotka johtuvat nimenomaan työttömyydestä.

Ensimmäisessä ryhmässä pystyttiin näin pudottamaan pois yli puolet ja päästiin keskittymään oleellisiin. Todettiin, että työttömyys sinänsä muodostaa uhan ihmisen oikeudelle elämään. Työttömyyttä ihmistä kohdellaan muutoin tasavertaisena lain edessä, mutta lainsäädäntö sinänsä tuo eriarvoisuutta, sillä esiintyy lakeja, joita sovelletaan vain työttömiin.

Näiden kautta tapahtuu rikkomuksia ennen kaikkea työttömän yksityisyyttä vastaan. Joissakin maissa korvaushakemuksen tehneen työttömän kotiinkin tehdään "iskuja" tarkastusmielessä.

Ihmisen oikeus vapaasti valita asuinpaikkansa ja pysyä maassa, johon hän on tullut työn perässä, on uhattuna. On jo esimerkkejä siitä, että työttömiksi jääneistä ulkomaalaisista halutaan eräissä maissa päästä eroon.

Ryhmä totesi, että eurooppalaisten työmarkkinoiden avautuminen ei saa johtaa siihen, että syntyy velvollisuus hakeutua töihin muualle, jos omasta maasta ei löydy työtä.

Ryhmä laati työnsä päätteeksi seuraavanlaisen julkilausuman:

Tuemme Suomen hallituksen kannanottoa siitä, että ihmisoikeuksien toteutuminen hakijamaissa on otettava huomioon Euroopan unionin laajentumisprosessissa

Kakkoskanavalla oli kaikista laa-

jin ja keskeisin aihe kaikista ryhmistä. Niinpä näin jälkikäteen on helppo todeta, että sille olisi pitänyt antaa paljon enemmän aikaa ryhmätyön purkua varten kuin muille ryhmille.

Toisaalta, kun se työssään päätyi laatimaan suuntaviivoja ja konkreettisia toimenpide-ehdotuksia työttömien edunvalvonalle vastaisuutta varten, sen työn tuloksia käsiteltiin seuraavana päivänä myös ENU:n hallituksessa ja varmasti työttömien kansallisissa verkostoissa jatkossa.

Toivottavasti seuraavat linjaukset tulevat näkymään myös parempana ja paremmin koordinoituna toimintana vielä tämän vuoden aikana:

- ENU:n tulee päästä osallistumaan Euroopalle ihmisoikeusjulistuksen laadintaan, jonka Euroopan Komissio on pannut alulle.

- Järjestetään kansallista toimintaa pakotetyötä (workfare) vastaan ja minimipalkan puolesta 10. joulukuuta alkavan EU:n huippukokouksen yhteydessä.

- Työttömien järjestöjen tulisi eri Euroopan maissa muotoilla ja esittää vaatimuksia oikeuksistaan vastapainoksi sille tavalle millä oikeuksia usein on muutettu velvollisuuksiksi.

- Työttömien organisaatioiden tulisi kartoittaa kuinka oikeus koulutukseen (art.26) toteutuu eri maissa ja tehdä esityksiä siitä miten koulutusohjelmat saataisiin joustavammiksi, etteivät työttömät menettäisi oikeuttaan korvauksiin niihin osallistuessaan.

- Tulee julistein ja lentolehtisin nostaa esille ihmisten oikeus työhön sillä tavalla kuin se on mainittu YK:n ihmisoikeusjulistuksen 23 artiklassa.

Tampereen yliopiston työpolitiikan professori Pertti Koistinen

Sosiaaliset oikeudet Euroopassa ovat kehittyneet mutta murroksessa

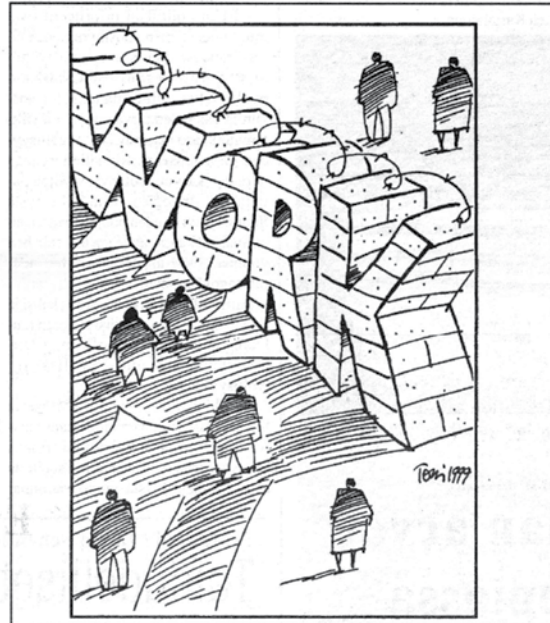
- Jos arvioimme sosiaalisia oikeuksia vertailevasta näkökulmasta, voimme sanoa että Euroopassa ja ehkäpä juuri EU-maissa sosiaaliset oikeudet ovat laajuudeltaan, tasoltaan ja statukseltaan korkeammat kuin muissa maissa ja jossa sosiaaliset oikeudet ovat kehittyneet progressiivisesti. Ne ovat kehittyneet valistuksen, kansallisen valtion ja sittemmin sosiaalivaltion kehittymisen, teollistumisen ja teknologian kehityksen myötä, vastauksena yhteiskunnan kehitykseen, sanoi professori **Pertti Koistinen** arvioissaan maanosan sosiaalisten oikeuksien tilaa.

Tutkija **Agnes Hellerin** viitaten Koistinen sanoi Euroopan olevan syntheesi uskosta teknologiseen kehitykseen, uskosta vahvaan valtioon sekä perustuslaillisuudesta ja yksilön oikeuksien laimmallisista takuista.

- Pissimmällä tässä ollaan Pohjoismaissa, joissa hyvinvointivaltio on taannut merkittävän määrän sosiaalisia

- Vaikka sosiaaliset oikeudet ovat Euroopassa kaikkein pissimmällä maailmassa, ovat ne nyt murroksessa, sanoi Tampereen yliopiston työpolitiikan professori Pertti Koistinen puheenvuorossaan, jossa hän käsitteli työn ja sosiaalisten oikeuksien suhdetta.

oikeuksia sukupuolesta, asuinpaikasta, sosiaalisesta taustasta ja sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Tällaisia ovat esimerkiksi oikeus sivistykseen, oikeudet työssä, sosiaaliturva sekä sosiaali- ja hyvinvointipalvelut, sanoi Koistinen.

Nyt elämme Koistisen mukaan jonkinlaista käännekohtaa, jolloin monien perinteisesti pyhinä pitämät ja itsestäänselvinä pitämät sosiaaliset oikeudet ovat murtumassa. Samanaikaisesti yhteiskunnassa on monia tekijöitä, jotka tavallaan haastavat kehittämään sosiaalisia oikeuksia uusille aloille ja kattamaan laajemmin kaikkien yksilöiden eikä vain jonkun maan kansalaisten ja työssä käyvän väestöosan oikeuksia

- Sosiaalisten oikeuksien kehittämisen haasteet siis tulevat nyt talouden ja politiikan sekä sosiaalisten järjestelmien kansainvälisessä taloudessa, työelämässä ja yhteiskunnan arvoissa tapahtuneiden muutosten vuoksi kansalaisten elämänmuodossa ja arvoissa tapahtuneiden muutosten seurauksena. Tämä liittyy mm. EU:n integraatiopolitiikan jälkijätöisyyteen mitä tulee ns. sosiaaliseen ulottuvuuteen, sanoi Pertti Koistinen.

KANAVA 3

Kenellä on oikeus toimeentulotukeen. Köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäisy.

Vetäjä: **Kari Hanka**. Alustaja: **Ritva Lempinen**, Järvenpään sos.johtaja

Kanava 3 sai myönteisen huomion ihmisoikeuspäivien osanottajien joukossa.

Kanavaan osallistui vetäjän ja alustajan lisäksi 40 henkilöä 26:sta TVY:n jäsenyhdistyksestä.

Kansainvälistä painoarvoa lisäsi se, että yksi osanottaja oli saapunut Ruotsista.

Osanottajamäärästä päätellen voimme todeta miten tärkeänä asiana ihmiset kokevat yhteiskunnan antaman perusturvan ja sen tason toteutumisen.

Järvenpään sosiaalijohtajan **Ritva Lempisen** ansiokkaan alustuksen jälkeen virinnessä vilkkaassa keskustelussa esitettiin voimakkaita kannanottoja tasoltaan paremman ja valtakunnallisesti yhdenmu-

kaisemman toimeentulotuen puolesta.

Asioita käsiteltiin lukuisten eripuolilta Suomea tulevien käytännön esimerkkien valossa.

Käytännössä toteutettavissa olevien ehdotusten ruotiminen esiin oli erittäin vaikeaa ehdotusten runsauden ja kanavatyöskentelylle sovitun ehdotusten määrän rajallisuuden vuoksi.

Parannusehdotukset toimeentulotukeen:

Perusosan vähintään 30 % tasokorotus.

- Todettiin että pelkällä perusosalla toimeentulo on täysin mahdotonta, etenkin yksinasuvalla ja yksinhuoltajalla.

Menoja ei perusosa kata kuin vähäisen määrän.

Kuntien yhtenäinen lakisääteinen käytäntö:

- Yhtenäinen käytäntö poistaisi ns. pärtäkertoimen vaikutuksen tukea myönnettäessä.

Tuen laskentaperusteeksi nettotulot:

- Tuen määräytyessä nettotulojen mukaan bruttotulon sijaan olisi näkyvissä se oikea markkamäärä, jolla voi ostaa ja jolla voi maksaa jotakin.

Myönnettäisiin tuen hakijalle oikeus hankkia tuloa, niin ettei sitä huomioida tukipäätöksen markkamäärää laskettaessa. Ehdotus 25 mk netto/vuosi

Syrjäytymisen ehkäisy:

Ehdottomasti parhaaksi keinosi syrjäytymisen ehkäisyksi katsottiin **ihmisarvoinen elämä**, sisältää sisällään mm. seuraavat arvot ja mahdollisuudet.

- Ihminen on työ- ja toimintakykyinen.

- On mahdollisuus saada hoitoa ja päästä kuntoutukseen tarvittaessa.

- Perhesuhteet ja muu sosiaalinen ympäristö kunnossa.

- Hyvä ammatti, perus- ja ammatikoulutus, sekä mahdollisuus lisäkoulutukseen.

- Tasokas kohtuuhintainen asuminen.

- Riittävät tulot.

- Myönteiset elämäntapahtumat yleensä, toimivat syrjäytymistä ehkäisevästi, samoin oma myönteinen elämänsenne.

Yleisiä muutostarpeita:

Ennalta ehkäisevä toimeentulotuki lakisääteisesti kuntien tehtäväksi.

Sosiaaliluottojärjestelmä käytön koko maassa.

Työttömyysturvan suojaisuus palautettava käytäntöön helpottamaan päätöiden vastaanottajaa. Suojaisuuden tasoksi ehdotettiin 900 mk/kk.

KANAVA 4

Tulevaisuuden työttömyysturva/työssäkäyvät köyhät

Vetäjät: Markku Kekäläinen, Anneli Pasanen

Alustaja: Markku Kekäläinen

Säilytettävä nykyinen järjestelmä:

- Työttömyyskassa/ay-liitto kohtaa-
vat

- ansioon suhteutettu päiväraha
- verovaroin ylläpidetty KELA

Palkkatyön käsitettä laajennetaan:

- Vapaaehtoistyö

- Kansalaispalkka

- Kerryttää sosiaaliturvan etuusia,
eläke; terveydenhoito; muut oikeudet

- III-sektorin aseman vahvistaminen,
vahvistettava oikeudellinen asema

- Opiskelu ja työ

Lisäpäivärahaoikeus
- "eläkeputki"

Kansalaisten luottamus ja usko
- sosiaaliturvan taso

Vastikkeellisuus

- perustuttava vapaaehtoisuuteen
- ei saa loukata yksityisyyttä eikä
ihmisarvoa/oikeuksia

- työttömiä ei saa asettaa eriarvoiseen
asemaan

- huomioitava yksilön fyysiset/
psykkiset edellytykset

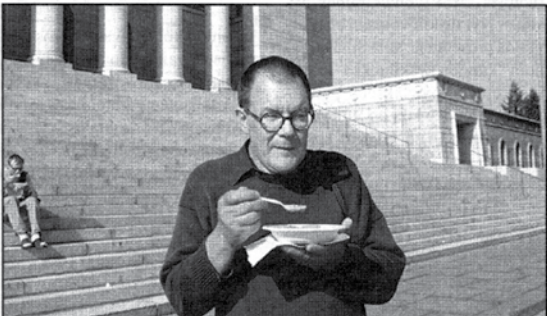
- matkat; korvaukset; palkitsemis-
järjestelmä

- taattava ammattisuoja

- taattava sosiaaliturvan kehittymisen
(eläke, vakuutukset)

- ei vähennä, ei kilpaile olemassa
olevien työpaikkojen kanssa

- liikkuvuus koulutuksen ja työko-
kemuksen kautta.

Kanavan vetäjänä toiminut Helsingin työttömien Markku Kekäläinen lusikoi "ihmisoikeusannostaan" työttömien mielenosoituksessa eduskuntatalon edustalla.

KANAVA 6

Ihmisoikeuksien toteutuminen kolmannella sektorilla ja yhdistelmätuella työllistettäessä

Alustaja: Pekka Kaikkonen, Uudenmaan TE-keskuksesta

Vetäjä: Sari Hedemäki

TVY:n yhdistysten käyttämä tukimuoto

Useat TVY:n jäsenjärjestöt käyttävät tätä työllistämistuki-muotoa, suurimmat yhdistykset työllistävät kymmeniä henkilöitä. TVY:llä on oma työministeriön rahoittama työllistämiprojekti, jonka kautta on työllistetty henkilöitä pieniin yhdistyksiin kuluvana vuonna 130 henkilöä.

Yhdistelmätuella työllistäminen koettiin järkeväksi vaihtoehdoksi pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa. Ns. "kuntalisan" mukaan tuominen takaa työntekijälle paremman palkan ja pitemmän työajan, mikä on myös kunnille järkevämpi vaihtoehto kuin "sossun" kautta tuen maksaminen. Kuntia pitäisi systemaattisesti informoida asiasta, ja kertoa eri vaihtoehdoista ja niiden kuntien malleista, jotka jo tukea maksavat. Tällä tavalla kunnat saataisiin sitoutumaan paremmin "työllisyys-talkoisiin".

Työryhmän mielestä tärkeimmät asiat yhdistelmätuon kehittämisessä ovat:

1. Työssäoloehdon karttaminen koko työssäoloajalta

2. Kuntien maksaman "kuntatuen" käyttö palkkaukseen saatava kaikkiin kuntiin

3. Vaadittavan työttömyysajan (500 päivän) laskeminen 250-300 päivään

Kaikkien em. kolmen kohdan muutoksen saaminen yhdistelmätukeen olisi nimenomaan ihmisoikeuksien toteuttamista.

"Oikea palkka oikeasta työstä" = kuntatuki

"Kohtuullinen toimeentulo työttömänä" = työssäoloehdon karttaminen

"Työttömyysaika lyhyemmäksi" = 500 päivän ehto pudotettava 300 päivää

KANAVA 5

Työvoimahallinnon palvelut & alueellinen eriarvoisuus

Alustaja: Marianne Toivonen, Uudenmaan TE-keskus

Vetäjä: Matti Nygren

1. Työttömien asiamiehet saatava koko maahan

- Työnkuva & koulutus valtakunnallisesti yhteneväinen

Valinta:

- Työttömien yhdistys

- Työvoimahallinto

- Kaupunki/kunta

2. Tulkintaohjeet/yhtenäinen käytäntö

- Selkeät ohjeet ajoissa

3. Työttömien edustaja työvoimatoimikuntiin pikaisesti

- Yhteistyö ay-liikkeen ja poliittisten päättäjien kanssa

4. Lisää ammattitaitoa työvoimatoimistoihin

- Ihmissuhdekoulutus

- Mukaanlukien asiakaspalvelu

- Resurssit!

Euroopan sosiaalirahasto

TYÖTÄ JA KOULUTUSTA

Muista!

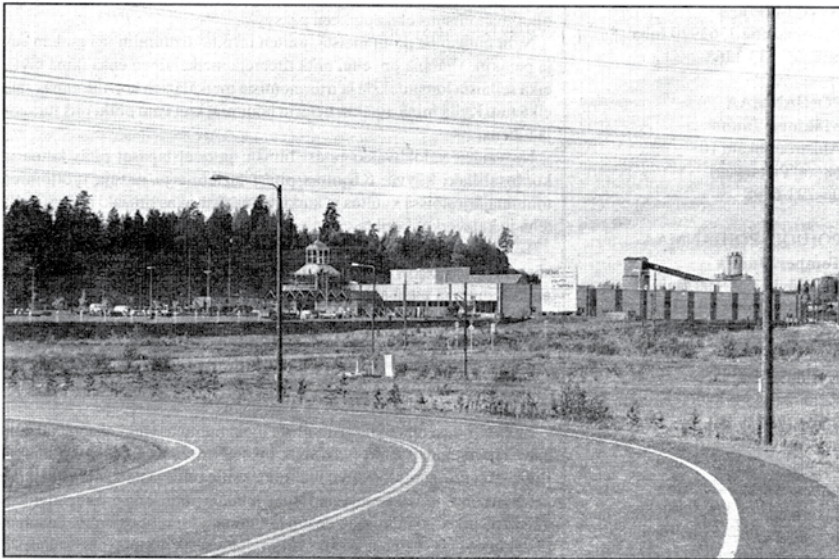
Avoimet työ- ja koulutuspaikat netissä:

Hyperlinkki <http://www.mol>

TATSI on TVY:n kumppani ay-liikkeen suuntaan

Kumpikin kyntää omaa sarkaansa

Joulupukkia odotellessa saattaa unohtua, että viime vuosien työllisyystilanteen yleisestä kohentumisesta huolimatta Suomessa vallitse edelleenkin suurtyöttömyys.

Työministeriön marraskuussa julkaiseman lokakuun työllisyyskatsauksen mukaan työvoimatoimistoissa oli lokakuun lopussa 326 800 työtöntä työnhakijaa. Näistä alle 25-vuotiaita oli 38 700, yli 50-vuotiaita oli työttömänä 103 300 ja yli 55-vuotiaita oli 63 900. Pitkäaikaistyöttömänä oli yhteensä 93 155 ihmistä, heistä 47 844 oli ollut ilman työtä jo yli kaksi vuotta.

Työttömistä suurin osa on SAK-laisten ammattiliittojen jäseniä. Ammattiliittojen tehtävänä on puolustaa kaikkien jäsentensä etuja olivat nämä työttöminä tai eivät. Työttömyyden torjunta makrotasolla, esimerkiksi vaikuttaminen lainsäädäntöön, tai vaikkapa työttömyyskassojen ylläpito ovat ay-liikkeen työttömyyteen liittyviä toimintamuotoja, mutta paljon muutakin voi tehdä. Toiminnan voi ulottaa ruohonjuuritasolle - sinne, missä työttömät jäsenet kamppailevat työttömyytensä kanssa. Ay-liike voi osoittaa, että se on muutakin kuin jäsenmaksuja keräävä sosiaaliturvajärjestelmän jatke. Työttömien

ay-jäsenten tukiyhdistys - TATSI ry yrittää osaltaan olla toteuttamassa ruohonjuuritason toiminta-ajatus-ta työttömienparissa, yhteistyössä työttömien kanssa.

TATSI ry

Työttömien ay-jäsenten tuki-yhdistys - TATSI ry on palveluorganisaatio, joka perustettiin SAK:n 90-vuotisjuhlaedustajakokouksessa kesällä 1996 käydyin keskustelun pohjalta. Syksyn kestäneen valmisteluprosessin jälkeen yhdistys rekisteröitiin joulukuussa 1996 ja toimintansa se aloitti virallisesti 1.1.1997. TATSIIlla on neljä jäsenjärjestöä: KTV, Metallityöväen liitto, SAK ja ammattiin opiskelevien SAKKI.

TATSI toimii työttömyyden vähentämiseksi ja työttömieaktiiviseksi, ja se tuottaa erilaisia tukipalveluja -koulutusta, tiedotusta, ohjausta ja neuvontaa- ammattiliittojen työttömille jäsenille ja muille sen sidos- ja asiakasryhmille. Vajaan kolmen toimintavuotensa aikana TATSIn kurssilla on ollut noin 5 500 osallistujaa. Kurssija on järjestetty runsaasti myös yhteistyössä TVY:n jäsenyhdistysten kanssa.

Lähde koulutusmessuille Turkuun tai Kuopioon!

Koulutus on tärkeä tekijä työmarkkinoilla ja työttömyysaika kannattaakin käyttää hyväkseen itsensä kehittämiseen. Mahdollisuuksia on lukemattomia, ja niistä voi itse kukin valita elämäntilanteeseensa parhaiten sopivan vaihtoehdon. Parhaan kuvan olemassa olevista vaihtoehdoista saa SAKKIn järjestämiltä Next Step -koulutusmessuilla, joilla myös TATSI ja SAK ovat mukana yhteisellä näyttelyosastolla.

Messut järjestetään Kuopiossa 20. - 20.1.2000 ja Turussa 26. - 28.1.2000. TVY:n jäsenyhdistyksille onkin TATSIIsta lähtenyt kirje, jossa yhdistyksille tarjotaan mahdollisuutta tilata TATSIn asiakaskutsulippuja koulutusmessuille. Mikäli yhdistyksenne ei ole jostain syystä kirjettä saanut, niin voitte ilmoittaa asiasta minulle. Asiakaskutsulippu oikeuttaa ilmaiseen sisäänpääsyyn messuille, ja näin kävijältä säästyy parikymppiä taas johonkin muuhun rahareikään.

Ihan lopuksi...

...haluan toivottaa kaikille Karrensivaniemen lukijoille rauhallista loppuvuotta ja onnellista ja menestyksekkästä uutta vuotta 2000. Uskon, että yhteistyö TVY:n ja TATSIn välillä syvenee ja saa uusia muotoja. Näin ollen tervetuloa tapaamaan TATSIIa vaikka Next Step -messuille tai ollaan yhteydessä vaikka muuten vaan!

Mauri Uusilehto
Jutun kirjoittaja toimii TATSIn projektipäällikkönä

Yhteystiedot:
Mauri Uusilehto
TATSI ry
PL 157, 00531 HELSINKI
Puh. (09) 772 1406
ja 050 301 7177
Faksi (09) 772 1388
S-posti: mauri.uusilehto@sak.fi

TVY:llä on lomasopimus Solariksen ja Perhelomien kanssa

Työttömille on tarjolla ensi vuonna lomiam Perhelomien ja Solariksen kohteissa, joiden kanssa TVY on solminut sopimuksen vuodelle 2000. Solariksen lomaviikot ovat 8.-14.5. Hotelli Kajaanissa ja 19.-24.11. Mäntyniemen lomakeskuksesta Kotkassa. Perhelomille puolestaan on tilaisuus hakeutua 12.-17.6. ja 6.-11.11. pidettävälle lomaviikolle, joiden paikka on Huhmarin lomakeskus Polvijärvellä noin 30 kilometrin päässä Joensuusta.

Lomahakemukset on toimitettava TVY:n toimistoon huolellisesti täytettynä. Myös puolison kohta on täytettävä molempien yhteistyökumppaneiden papereissa, vaikka puoliso ei lähtisikään mukaan. Kevään hakemusten tulee olla TVY:n toimistossa viimeistään 1.3. ja syksyn lomahakemusten viimeinen 1.9.

Solariksen lomien omavastuu on 50 mk/vrk ja 300 mk/vk, Perhelomien vastaavat hinnat ovat 100 mk ja 500 mk. Alle 16 vuotiaat pääsevät ilmaiseksi. Kaikki lomat sisältävät ohjattua toimintaa ja teemana on työttömyydestä selviytyminen. Lomakohteissa on monipuolista palvelua täysihoidolla.

Avustuksia ja maksusitoumuksia kannattaa kysellä kunnilta, Kelalta, työvoimatoimistoilta, ammattiosastoilta ja seurakuntien diakoniatyöiltä. Yhdistykset voivat hankkia omarahoitusosuutta myymällä TVY:n seinäkaleriaa, jota on yhä saatavissa TVY:n toimistosta.

TVY:ssä asiaa hoitaa tämän vuoden puolella puheenjohtaja ja ensi vuoden alusta asia siirtyy yleishallinnon työntekijälle.

Järjestöt työllistäjänä

Lahten seudun kumppanuus on tuottanut seivityksen lahtelaisten järjestöjen työllistämishalukkuudesta ja -mahdollisuuksista.

Myös Itä-Helsingin kumppanuusprojekti on tutkinut 3. sektorin työllistämistä ja erityisesti Helsinki-lisää.

Yhdistelmätuki ja Helsinki-lisä -selvityksen tavoitteena oli saada tietoa yhdistelmätukea saavista yhteisöistä, kartoittaa yhdistelmätukeen liittyviä kokemuksia sekä parantaa yhdistelmätukea käyttävien yhteisöjen edellytyksiä toimia yleisten ja lakisääteisten työnantajavelvoitteiden edellyttämällä tavalla.

Selvityksessä oli mukana 36 selvityksen alkaessa yhdistelmätukea saavaa ensisijassa itähelsinkiläistä yhteisöä. Kyselyn tilasi Itä-Helsingin kumppanuusprojekti yhteistyössä Itäkeskuksen työvoimatoimiston kanssa. Selvityksen teki Idekoop osuuskunta.

Yhdistelmätuki on yksi keino tukea yhdistyksiä, järjestöjä ja muita yhteisöjä eli ns. kolmatta sektoria uusien työntekijöiden palkkaamiseksi, olla työllistyvyyden kasvun lähteenä. Suomessa työllistetty kansalaisjärjestöissä n. 70 000 henkilöä, kolme prosenttia työvoimasta, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon täydentäjinä sekä liikunnan ja nuorisotyön alueilla.

1. Tavoite: saada tietoa yhdistelmätukea saavista yhteisöistä Suomessa kolmannen sektorin organisaatioilla on pitkät perinteet. Niillä on toimivat valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset yhdistysten verkostot.

Niiden ohella on syntynyt uusia paikallisia aloitteita, joilla ei ole vakiintuneita toiminnan rakenteita. Kolmas sektori on yhä enemmän pienten paikallisten yhdistysten projektimuotoista toimintaa. Suurimman osan tässä selvityksessä mukana olleista yhteisöistä muodostivat toimintansa alkuvaiheessa olevat paikalliset toimijat.

Eri yhteisöjen toimiminen työllistyvyyden parantajana toteutuu vain osittain, sillä pääsääntöisesti työsuhteet kestävät yhtä kauan kuin ulkopuolinen taloudellinen tuki. Omarahoituksen puuttuminen sekä kyky varautua kertaluonteisiin palkkauksesta aiheutuvien kuluihin olivat yleensä syinä yhdistyksen ongelmiin palkka-, eläke- ja muissa velvoitteissa.

Järjestöt pystyivät harvoin järjestämään koulutusta yhdistelmätuelle palkatuille henkilöille. Lisäresurssien

avulla yhteisöjen toimintaa oli pystytty pitämään yllä ja joskus myös edelleen kehittämään sitä. Yhdistyksillä oli pääsääntöisesti hyvä taloushallinto ja ne tunsivat työnantajavelvoitteet. Tosin osassa maahanmuuttajayhdistyksissä taloushallinnon tuntemuksessa oli ongelmia.

Kolmannen sektorin hyödyntäminen edellyttää yhteistyötä julkisen sektorin ja järjestöjen, yhdistysten sekä muiden kolmannen sektorin toimijoiden kesken.

Kolmannen sektorin monimuotoisuus edellyttää erilaisille yhteisöille suunnattuja erilaisia tukimuotoja. Tuki pienten yhdistysten paikallisiin projektiluonteisiin aloitteisiin vaatii lainsäädännöllisiä sekä taloudellisia ja rahoituskellisia kehittämistoimenpiteitä.

Kolmannen sektorin mahdollista kuntouttavaa merkitystä tulee korostaa entistä enemmän ja ottaa huomioon koulutuksen ja ohjauksen merkitys tehtävien rinnalla.

2. Tavoite: kartoittaa yhdistelmätukeen edellyttämiä kokemuksia. Yhdistelmätuen käyttö oli kaikissa yhdistyksissä mahdollistanut paikallisen työvoiman käytön ja merkitsi niille isoa askelta eteenpäin toiminnassa. Työllistetyt olivat tunteet niiden toimintaan vakiintuneisuutta ja säännöllisyyttä.

Maahanmuuttajien yhdistyksissä työllistetyt muodostivat tarpeellisen lenkin suomalaisen yhteiskuntaan. Yhdistelmätuki mahdollisti myös vanhempien ihmisten palkkaamisen toimii, mikä erityisesti hoitolalla on tärkeää. Yhdistelmätukeen liittyvän paperisodan ja byrokratian yhdistykset kokivat aikaa vieväksi. Myös yhdistelmätukeen oikeutetun henkilön soveltuvuutta työtehtäviin pelättiin. Helsinki-lisä oli hyvä apu yhdistelmätukeen.

Yhdistelmätuen hakeminen, käsitely ja tilitys tulisi yhdistää samoillemakkeille ja yhteen palvelupisteeseen. Helsinki-lisästä ei olisi erillistä hakemusta vaan asiakkaalle suoraan ilmoitetaan, jos päätös on kielteinen.

Alueellista yhteistyötä yhteisöjen kesken olisi tuettava siten, että pienten ja suurten resurssit ja intressit kohtaavat. (Onko mahdollista yhdistää anojien hakemuksia, esim. vahvat järjestöt hoitaisivat työnantajavelvoitteet?)

Selvityksen lomakekyselyyn vastasi 29 yhteisöä. Suoritettujen haastattelujen lisäksi neljä yhteisöä sai yhdistelmätukeen liittyvää konsultointiapua.

Työttömyyskunta uuteen nousuun?

Viialan nuoret työllistyivät Uraprojektissa

Yksi Uraprojektin nuorista on Petra Patana, joka on työllistetty työmarkkinatuella lasipuhaltamo Viaseettiin. Toiveissa on päästä myöhemmin oppisopimuksella työllistetyksi.

Pirkanmaan ennätystä työttömyysluvuissa vielä taannoin pitänyt pieni Viialan kunta tarttunut työttömyyttä sarvista. Viilatehtaan ja nahkatehtaan loppumisten aiheuttamat itkut on itketty, kunnan henkilöstön irtisanomiset ovat takana ja nyt katset on suunnattu kohti uutta nousua. Tästä hetkestä on vielä pitkä matka kunnan ja kuntalaisten hyvinvointiin, mutta yhtä askelmaa seuraa toinen askelmaa.

Muutoksen symbolina toimii radan varressa oleva tyhjilleen jäänyt nahkatehdas, joka on uusyritystoiminnan vilkas kehto, Viialan Yritystalo Parkki. Vaikka kyse on pienistä yrityksistä, on niiden varaan todennäköisesti turvallisempi rakentaa kuin yhden ison, joka kaatuessaan veisi kaiken mennessään. Pienirytykset ja niiden verkostoituminen nousevat paikkakunnan omien asukkaiden tarpeista ja voimavaroista, joten sitoutuminen Viialaan on vankalla pohjalla.

Tuleeko Petrasta lasipuhaltaja?

Näihin tiloihin on sijoittunut myös Viialan nuorten Uraprojekti, joka lyhyessä ajassa on tuottanut hyviä tuloksia. Lasipuhaltamon vieressä toimii juuri avattu lasitavarain myymälä, jota on ollut pystyttämässä mm. Petra Patana, yksi projektin kautta työmarkkinatuella työllistyneistä.

Vailla ammattikoulutusta ollut Petra tuli mukaan Viialan Työväen Näyttämön teatteritoimintaan uraprojektin kouluttajana toimivan Birgitta Paanasen pyynnöstä. Kurssin alettua Petra on ehtinyt työskennellä työharjoittelijana

myös Särkänniemen delfinaariossa.

- Kesällä alkaneen Uraprojektin kautta olen nyt päässyt mukaan lasipuhaltamo Viaseettiin, jonka myymälää olen ollut sisustamassa. Lasin valmistuksessa olen ottanut ensi askelia, mutta puhaltamaan en ole vielä ollut valmis, kertoo lasialasta innostunut Petra Patana.

Hän kiittelee projektin otetta asioihin. Opetus on laadukasta, työharjoittelujaksot ovat riittävän pitkiä ja koko koulutus viiden kuukauden mittaisena on perusteellinen ja monipuolinen. Myös henki koulutettavien ja kouluttajien kesken on hyvä.

- Hyvä henki on ihan tietoinen tarkoitus, ja siinä on onnistuttu hyvin. Porukan yhteenkuuluvuutta on kehitetty järjestämällä erilaisia kiinnostavia kokemuksia, mm. melontaa ja kalaliikipeilyä. Siinä on syntynyt aivan uusia ystävyysyhteistyitä, jolla on suuri merkitys työttömyyskokemusten vastapainona, Petra jatkaa.

Kurssin tulos oli odotettu ja yllätys

Petran kertoessa kokemuksiaan, taustalla myhäilee Uraprojektin vetäjä Tuula Tuomola. Eikä suotta myhäilekään. Pitkän linjan (25 vuotta) työnvälittäjä Tuomola on syystä tyytyväinen kolmivuotisen projektin ensimmäiseen vuoteen. - Projekti käynnistyi Viialan kunnanhallituksen aloitteesta, taustalla huoli kunnan erittäin korkeista työttömyysluvuista. Vuosi sitten Viialan työttömyysaste oli 21 prosenttia ja tämän vuoden lokakuussa 17,7 prosenttia. Ja kun vuosi sitten nuoria työttömiä

oli 68, vastaava luku lokakuussa oli 47, kertoo Tuula Tuomola.

Hän aloitti projektin alle 25-vuotiaiden nuorten haastatteluilla, joissa ilmeni nuorten erittäin voimakas koulutushalukkuus. Tästä joukosta valikoitui 14 hyvin motivoitunutta nuorta heinäkuussa alkaneelle viiden kuukauden koulutusjaksolle, josta kolme kuukautta on käytännön työharjoittelua. Ryhmään kuului koulutusta ja työkokemusta omaavia sekä niitä vailla olevia. Kun opettajaksi saatiin nuorten parissa työskennellyt viialainen Birgitta Paananen, oli koossa kova joukkue.

- Ensin oli kuukauden teoriajakso, jossa siinäkin painotettiin kunkin nuoren omia odotuksia, toiveita ja tarpeita. Sitten tehtiin Birgitan kanssa perustyö kunkin nuoren kohdalla, jossa valmisteltiin suuntautumista tuleviin työpaikkoihin. Työpaikkoja ei kuitenkaan haettu kurssin kautta, vaan käytännön työn tekivät nuoret itse, selviää Tuula Tuomola.

Tavallaan yllätti ja tavallaan ei, vastaa Tuomola kun kysyn 19. marraskuuta päättyneen kurssin tuloksista suhteessa odotuksiin. Yhtä kesken jättänytä lukuunottamatta kaikki nuoret pääsivät uuden elämän alkuun, yksi äitiyslomalta lähtenyt mukaan lukien. Esimerkiksi Petra Patana toivoo voivansa jatkaa oppisopimuksella lasirytyksessä, jonka muuten omistaa 21-vuotias Mikko Lammasaita.

- Seitsemän pääsi suoraan palkkatyöhön, osa koulutukseen ja osa oppisopimukselle. Jokaisella on kuitenkin selvä suunnitelma. Ensi arvoisen tärkeää on ollut nuorten oma tekeminen, into tarttua toimeen oman työllistymisensä hyväksi, toteaa Tuula Tuomola.

Työttömien yhdistys tuo menestystä

Petra Patanan ja Tuula Tuomolan kanssa juttuilla on Viialan työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja Aila Hinkka, jolle vanha nahkatehdas on tuttu paikka. Ennen työttömäksi joutumistaan Aila näet ehti työskennellä talossa 27 vuotta. Hyvät muistot entisestä työelämästä ja toiveet uuden nousun kestäväydestä täyttävät hänen mielensä entisen työpaikan tiloissa.

- Kyllähän meidän yhdistyksen jäsenet ovat aivan eri ikäluokkaa kuin nämä nuoret, mutta ilolla olemme seuranneet projektin menestymistä ja nuorten työllistymistä. Toivottavasti ikääntyneillekin työttömille voitaisiin järjestää jotain näin hyvin räätälöityä koulutusta, jossa kunkin tilanne otettaisiin yhtä hyvin huomioon, sanoo Aila Hinkka.

Tuula Tuomola nappaa haasteen lennosta ja kertoo kesästä saakka haastelleensa pitkäaikaistyöttömiä, ryhmissä ja yksitellen.

- Tässä hankkeessa voisi syntyä hyvää yhteistyötä työttömien yhdistyksen kanssa. Pitkä työttömyys tuo tullessaan monia ongelmia, esimerkiksi työllistymisynnys nousee helposti korkeaksi. Paluu työmarkkinoille voi onnistua paremmin tällaisen projektin kautta, sillä ryhmäkokemukset auttavat voittamaan mm. työttömyyden tuomia pelkoja ja muita työllistymisen esteitä, arvelee Tuula Tuomola.

Teksti ja kuvat:
Hannu Oittinen

Petra Patana ei ole uskaltanut vielä lasia puhaltamaan, mutta kuumaa lasikappaleen ottaminen uunista ja irrottaminen käyjo käden käänteessä.

www.tak.fi

Vuoden 2000 haku on alkanut!

	Koulutusaika	Haku	Hinta
Puhtaanapitoala (lisätiedot: puh. 236 1471)			
•Siivoustyönohjaajan eat (m)	31.1.-15.12.00	21.1.00	800
Turvallisuusala (lisätiedot: puh. 236 1490)			
•Vartijan at:oon valm. koulutus	21.2.-28.7.00	28.1.00	1500
Tietotekniikka (lisätiedot: puh. 236 1422)			
•Tietokoneen ajokortti 315 t	7.2.-19.5.00	21.1.00	900
•Tietokoneen ajokortti /AB-kortti toimiston tietotarp.	6.3.-16.6.00	11.2.00	900
•Verkkosovellusohjelmointi /Tietojenkäsittelyn eat	7.2.-3.8.00	24.1.00	1200
Sihteerikoulutus (lisätiedot: puh. 236 1539)			
•Sihteerin at / tietohallinto (i)	7.2.-13.10.00	21.1.00	1200
Yrittäjäkoulutus (lisätiedot: puh. 236 1539)			
Yrittäjän at:n osatunnukset:			
•Yrittäjän toimintaymp. (i) 84 t	10.1.-4.2.00	10.12.99	450
•Yrittäjän markkinointi ja asiakaspalvelu(i) 84 t	13.3.-7.4.00	28.2.00	400
Kielikoulutus (lisätiedot: puh. 236 1422)			
•Liike-elämän englantia I (m)	11.1.-18.5.00	24.12.99	320
•Telephone english I 30 t (pe 16.30-20.30, la 9-14)	21.1.-29.1.00	5.1.00	800
•Englantia sihteerille (m)	7.2.-5.4.00	21.1.00	200
•Norjan peruskurssi (terveydenhoitoalalle)	10.1.-21.2.00	31.12.99	220
•Työelämän saksaa (m)	11.1.-27.4.00	31.12.99	250
•Puhelinvenäjää 24 t (ke 16.30-19.45)	12.1.-2.2.00	28.12.99	700
•Venäjän kirjeenvaihto 30 t (ke 16.30-19.45)	9.2.-8.3.00	25.1.00	800
•Työmatkalla venäjällä 34 t (ma ja to 16.30-19.00)	17.1.-10.2.00	31.12.99	900

(i) = iltä- / monimuotokoulutus
(m) = monimuotokoulutus
eat = erikoisammattitutkinto
at = ammattitutkinto
Hinnat ilmoitettu markkoina.
Vuosisuluissa 00 = 2000

Tampereen ammattillinen aikuiskoulutuskeskus
Tampereen valtatie 15
Puhelin (03) 236 1111 • Telekopio (03) 236 1500

Viialan työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja Aila Hinkka on iloinen nuorten työllistymisestä, mutta toivoisi vastaavaa projektia myös pitkäaikaistyöttömille.